

คำยกย่องสดุดี

นายพิชัย เจริญธรรมรักษา

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (พีชไร่)

นายพิชัย เจริญธรรมรักษา จบการศึกษาระดับชั้น ป.4 จากโรงเรียนบ้านลาดตานวล (โรงเรียนวัดอุยานในปัจจุบัน) โดยครอบครัวของนายพิชัย เจริญธรรมรักษา ได้เดินทางมาจากประเทศจีน และอาศัยในประเทศไทยในปี พ.ศ.2468 ภายใต้ร่มพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) โดยครอบครัวได้ประกอบอาชีพหาบของแลกข้าวเปลือก ขายข้าวแกง ร้านกาแฟ และร้านขายของชำ และจากนั้นจึงได้ประกอบอาชีพค้าข้าวเปลือกและรับจ้างบรรทุกของ โดยในปี พ.ศ. 2540 ได้ตัดสินใจเปลี่ยนอาชีพจากรับซื้อข้าวเปลือกมาเป็นการรวบรวมเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อการค้า เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ เรียนรู้ลองผิดลองถูกด้วยการสร้างเครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวมีกำลังการคัดได้ 6 ตันต่อวัน มีงบประมาณ 350,000 บาท และนับได้ว่าเป็นเครื่องคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวเครื่องแรกในภาคเอกชน ภายใต้เครื่องหมายการค้า “เสี้ยใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว”

นายพิชัย เจริญธรรมรักษา โดยได้เริ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยวิธีการหว่านน้ำตม แต่พบปัญหาการระบาดของข้าววัชพืชอย่างรุนแรง ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2552 จึงได้เริ่มทดลองการผลิตเมล็ดพันธุ์ด้วยวิธีการปักดำ โดยเครื่องจักร จนทำให้สามารถแก้ปัญหาการระบาดของข้าววัชพืชได้ อีกทั้งยังสามารถเพิ่มผลผลิตและลดการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 จึงได้นำเทคโนโลยีการผลิตกล้าข้าวแผ่นที่ทันสมัยจากประเทศไต้หวัน เข้ามาใช้อย่างเต็มระบบ ซึ่งสามารถผลิตกล้าข้าวแผ่นได้ 10,000 ตัน/วัน ซึ่งถือว่าเป็นศูนย์ผลิตกล้าข้าวแผ่นที่ใหญ่ที่สุดในเขตภาคกลาง และในปี พ.ศ. 2556 นายพิชัย เจริญธรรมรักษา จึงได้เปลี่ยนวิธีปลูกข้าวของสมาชิกทั้งหมดกว่า 300 ครัวเรือน ในพื้นที่ 7,100 ไร่ จากวิธีการปลูกแบบหว่านน้ำตมมาเป็นการปลูกแบบปักดำ ซึ่งมีปริมาณการผลิตเมล็ดพันธุ์อยู่ที่ 9,000 ตัน/ปี โดยทุกแปลงที่ทีมงานของนายพิชัย เจริญธรรมรักษาจะเป็นผู้เพาะกล้าพร้อมปักดำให้กับสมาชิก เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีความบริสุทธิ์สูงไว้สำหรับบริการพี่น้องชาวนาผู้มีพระคุณ อีกทั้งยังทำให้ชาวนามีความมั่นคงจากอาชีพการทำนาเนื่องจากได้ราคาที่สูงขึ้น โดยเมล็ดพันธุ์ข้าว “เสี้ยใช้” ได้ผ่านตามเกณฑ์ที่ พ.ร.บ.พันธุ์พืชกำหนด ซึ่งในปัจจุบันได้เข้าร่วมอยู่ในโครงการรับรองระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ทางกรมการข้าวร่วมกับสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) และได้รับการรับรองระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ในปี พ.ศ. 2558

นอกจากนี้ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงให้ความสำคัญด้านข้าว และต้องการตอบแทนพระคุณของแผ่นดิน บุญคุณของชาวนา นายพิชัย เจริญธรรมรักษา จึงได้ก่อตั้งศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตและจิตวิญญาณชาวนาไทย โดยได้รับพระมหา

กรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2558 เพื่อเป็นแหล่งให้ความรู้แก่ชาวมาเลเซียและผู้สนใจในการเรียนรู้วิธีการทำนาที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยได้นำหลักวิชาการองค์ความรู้จากกรมการข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนาประสบการณ์ในการทำนาที่มีประโยชน์จากชาวมาเลเซียมาศึกษา อีกทั้งยังได้จัดแสดงพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตคนไทยครั้งอดีตในรูปแบบของชุมชนและชนบท โดยสื่อผ่านทางด้านสถาปัตยกรรมและอุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ รวมถึงการสร้างเรือนหนังสือพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และเรือนหนังสือข้าวที่รับอนุเคราะห์จากกรมการข้าว และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้กับชาวนานิสิต นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจเรื่องข้าว

ตั้งแต่กระสอบแรกที่ได้เริ่มบรรจุเมล็ดพันธุ์ข้าว และได้มีการพัฒนาระบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีความบริสุทธิ์ จึงเห็นได้ว่านายพิชัย เจริญธรรมรักษา ได้ให้ความใส่ใจในทุกขั้นตอนของการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อให้ได้ซึ่งเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ซึ่งหัวใจในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของนายพิชัย เจริญธรรมรักษา คือ การค้นหาเกษตรกรที่มีความขยัน ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบในหน้าที่มาเป็นผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ

ด้วยความรู้ความสามารถ ความมุ่งมั่น และการอุทิศตนจนประสบความสำเร็จในวิชาชีพ กอปรกับความมีคุณธรรมอันเป็นที่ยอมรับของนายพิชัย เจริญธรรมรักษา ตลอดจนคุณูปการที่มีต่อวงการเกษตรกรรม ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงมีมติเป็นเอกฉันท์อนุมัติปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาพืชไร่ แก่นายพิชัย เจริญธรรมรักษา เพื่อประกาศเกียรติคุณไว้ให้เป็นที่ประจักษ์สืบไป